

Slovom žalmu k jubileu III

5. stretnutie
13. máj 2013

Nicejsko – carihradské vyznanie viery
Žalm 116: *Vyznanie lásky a dôvery*

Priebeh stretnutia

1. Večerné chvály

Ľubomír Grega

2. TÉMA:

Gabriel Brendza

Nicejsko – carihradské vyznanie viery

3. ŽALM:

Blažej Štrba

Ž 116 – Vyznanie lásky a dôvery

4. Diskusia

5. Modlitba

6. Občerstvenie

Nicejsko – carihradské vyznanie viery

Vyznanie lásky a dôvery

Žalm 116

לְחַסֵּדָיו	הָמַחְתָּה	יְהוָה	בְּעֵינָי	יִקְרָא
(4) (3) (2) (1)	(3) (2) (1)	(1)	(3) (2) (1)	(2) (1)
la-cha-si-dav	ha-mav-ta	Adonai	b'ei-ney	ya-kar

Postup

1. Pripomienka SŽkj – báseň
2. Úvod – Ďakovný žalm v Egyptskom halele
3. Komentár k Žalmu 116
4. Slovo a posolstvo žalmu

1.1 Kontext – Egyptský halel

Piata kniha Žaltára – Ž 107–150

Spoločenstvo statočných ľudí očakáva Mesiáša v modlitbe a premýšľaní

2. Zbierka: Ž 113–118 – *Egyptský Halel*

113 (Aleluja) = 112 – Chvála Bohu

114 (Aleluja) = 113A – Hymnus na Božie konanie

115 (Aleluja) = 113B – Kráľovská moc PÁNA

116 (Aleluja) = 114,1–9; 115 – Vďaka PÁNOVI

117 (Aleluja) = 116 – Pozvanie všetkým národom

118 = 117 – Chvála večnej PÁNOVEJ lásky

Mesiášsky žaltár (Ž 3–89)

Teokratický žaltár (Ž 90–150)

1.2 Myšlienková línia žalmu

1–2: Vyznanie lásky ako
vyznanie dôvery

3–6: Rozprávanie o záchrane
so spomienkou na
formulku milosti

7–9: Výzva voči sebe
a spätný pohľad dôveru

10–11: Vyznanie dôvery
a pohľad späť

12: Ako konkrétne
poďakovať?

13–14: Rýtus s kalichom
a vyplnenie sľubu

15–16: Vyznanie dôvery
s úvahou

17–19: Obeta vd'aky
a vyplnenie sľubu. Aleluja

1–11:
I. Vyslovenie poďakovania

12–19:
II. Vykonanie vd'aky

2. Komentár k Žalmu 116

1-2: Vyznanie lásky

- ▶ *Milujem PÁNA* alebo „len“ *milujem*
- ▶ Dôvody vzťahu lásky:
  - Vypočuje kedykoľvek prosbu o milosť (1)
  - Je pozorný sústavne (2a)
- ▶ Dôsledok skúsenosti je sústavné vzývanie
- ▶ Prosba o milosť, o priazeň

tachánún

3-6 Rozprávanie o záchrane...

V. 3: Odkaz na smrteľné
hlbočiny a
nebezpečenstvá podsvetia
– *šeolu* (18,5; Jon 2,6)

V. 4: Nie sú konkretizované,
ale reaguje na ne
vzývaním PÁNOVHO mena
(Ž 118,25); viera v silu
PÁNOVHO mena 111,9;
113,1-3

Vv. 5-6: odkaz na Formulku milosti
z Ex 34,6, na niektoré aspekty:

chanún – milostivý

cadík – spravodlivý

merachem – zľutujúci sa

šomer – chrániaci, ochranca

PÁN: obhajca a ľútostivý voči
maličkým (*petaim*; 19,8; 119,130)
a materiálne chudobným (*dal*;
79,8).

Hriech privádza človeka do chudoby;
Chudobný (*dal*), resp. chudoba
môže znamenať i slabosť
hriešnika

Záchrana *ješua* (v. 6b) zahŕňa pomoc
všetkých druhov

Opis nebezpečenstva

Opis PÁNA – úvaha

7–9: Výzva voči sebe

V.7: Výzva k sebe je dôsledkom z vlastného rozprávania o záchrane

Po úzkosti zo smrti a po oslobodení, žalmista sa chce odvážne navrátiť na miesto spočinutia (contra *šeoʿ*) – chrám (?)

V. 8: *Oči a nohy* sú merizmus pre život; porov. Ž 56,14 – opis záchrany

V. 9: Stav spočinutia a pokoja v Chráme (porov. vv. 12–19); Spočinutie pred PÁNOM je opísaná i v Ž 27,13, 54,16...

Monológ –
soliloquium

Slová PÁNOVI a o PÁNOVI

10–11 Vyznanie viery a dôvery

V. 10: Sloveso „verit“ (paral. V.1) vo význame „dôverovať“, ako badať z kontextu.

Viera a dôvera sa živia minulou i trvácou skúsenosťou (v. 11).

- ▶ V.11: Žalmista sa chveje panickým strachom zo správania sa človeka:
  - Ž 4,3: sebaistí klamú
  - Ž 12,3: všetci sa klamú falošnými slovami navzájom
  - Ž 62,10 „iba klam a mam sú potomci Adama“
- ▶ Nejde primárne o lož z etického pohľadu, ale z metafyzického pohľadu... (H.–Z.)

Každý človek klame

12-14 Čím sa odvd'ačím PÁNOVI...?

Kalich spásy
Čaša záchran

Samotná otázka v žalme svedčí o jeho uvažujúcom štýle

Sl'ub urobil v ťažkej chvíli a prišla chvíľa keď ho chce splniť.

Kalich má pozitívny význam v Žaltári (v žalmoch dôvery: 16,5; 23,5) – odkaz na sviatočné jedlo a hostinu

Pozdvihnúť čašu – pamiatka na záchranu zo smrti; kalich záchran – lebo PÁN vypočul a zachránil (v.1.6)

Rítus viditeľný i počuteľný; *sl'uby splní*

15–16 Uvážené vyznanie dôvery

Žalmista sa radí k „svätým,
verným“ (*chasíd*) a
dvojnásobne vyznáva svoje
poddanie sa PÁNOVI

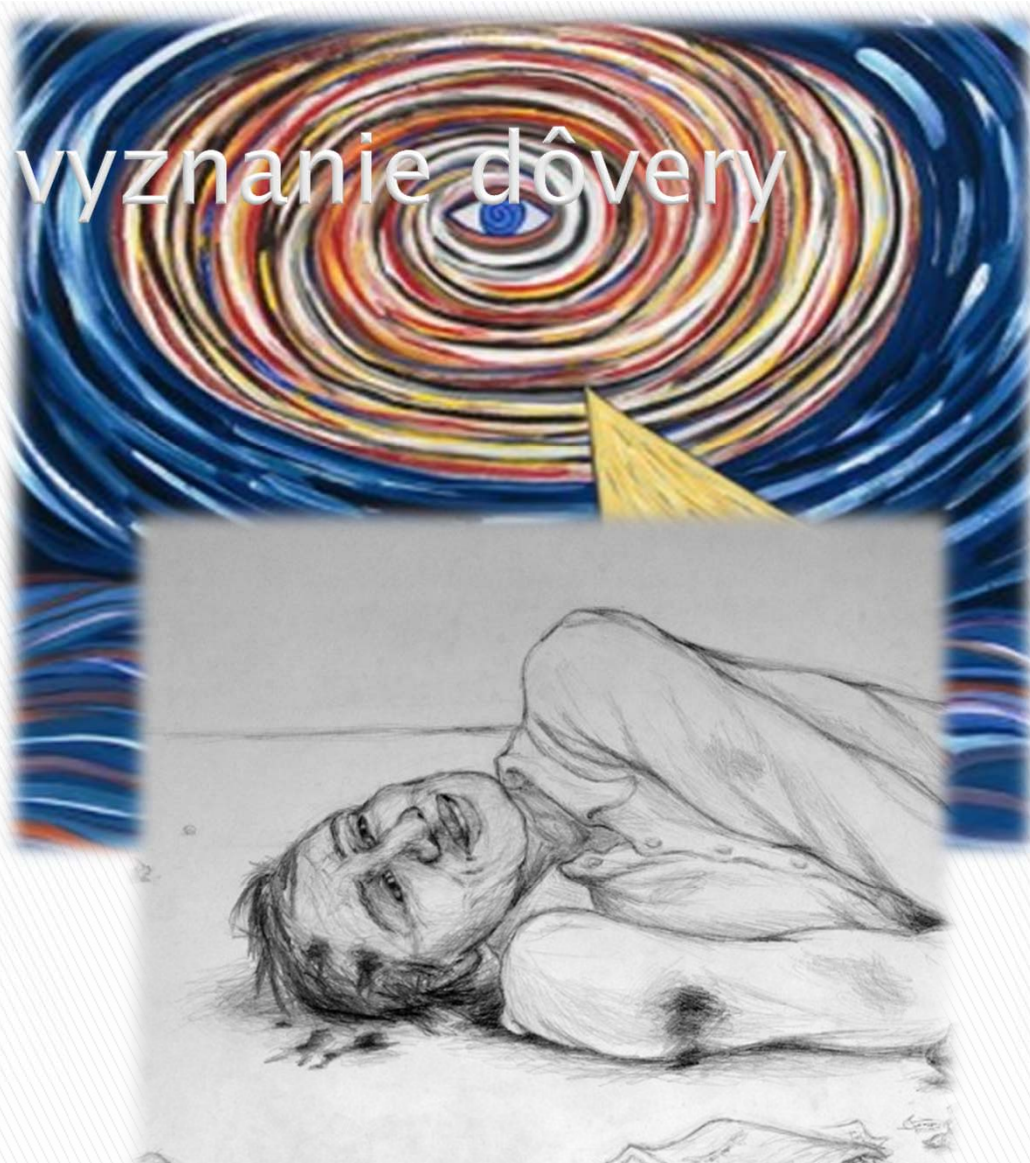
Žalm o chudobných 86,1–
2.16 „*milostivý* a vytrhol si
ma...“

Argumentum ad deum

„Drahá je ...smrť jeho verných“
(Porov. kráľovský žalm; ž
72,12–14)

Trvalý život verných – Ž
115,17; 118,17; podľa 30,10

Drahá je v PÁNOVCH
očiach smrť ...

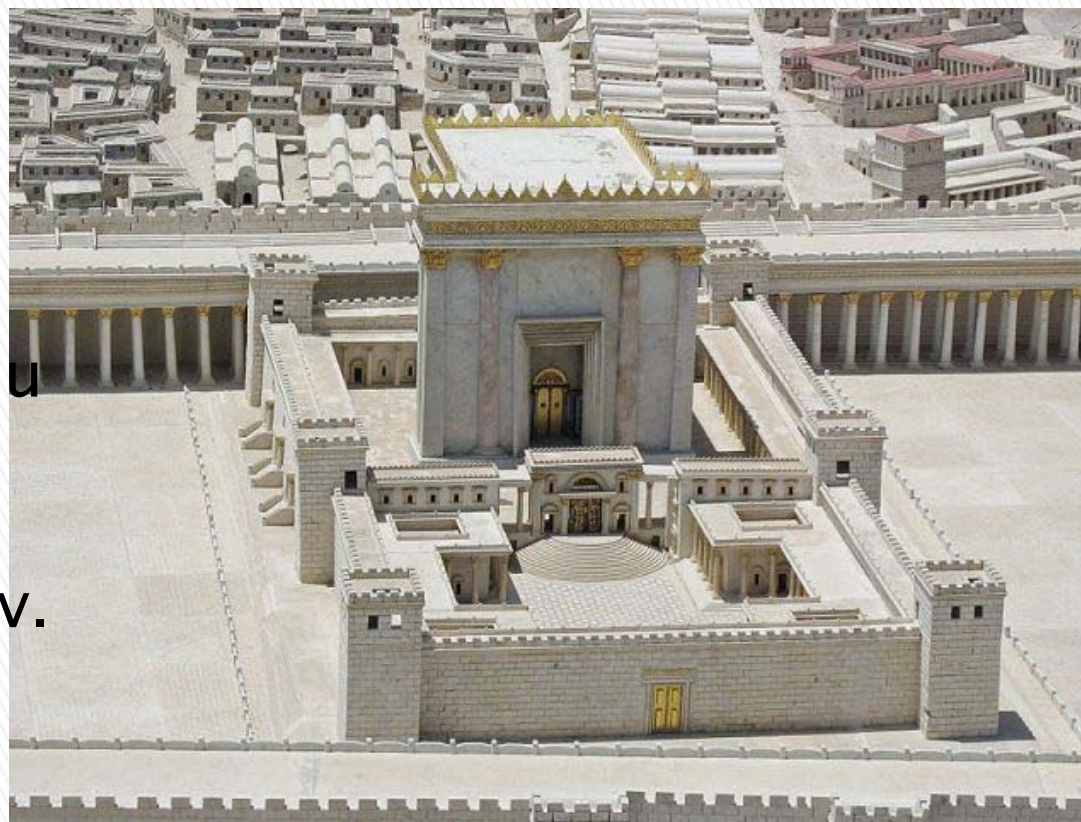

לְחַסִּידָיו	הַמַּוְתָה	יְהוָה	בְּעֵינֵי	יְקָר
(4)	(3)	(2)	(1)	(2)
(3)	(2)	(1)	(3)	(2)
(2)	(1)	(1)	(1)	(1)
la-cha-si-dav	ha-mav-ta	Adonai	b'ei-ney	ya-kar

17–19 Obeta vd'aky a vyplnenie s'ubu

Finále žalmu: Obeta a
ohlásenie s'ubu;
porov. Ž 66,13–16

Žalm prichádza k vrcholu
témy – obeta vd'aky
bude vykonaná v
nádvorí Chrámu (porov.
84,11; 92,14)

Druhý jeruzalemský chrám

3. Slová a témy žalmu

- ▶ Po kolektívnom vd'akyvzdaní Ž 115 nasleduje individuálny vd'akyvzdanie Ž 116. Je to jedinečný d'akovný rituál človeka, ktorého slová a sľuby vychádzajú z permanentnej skúsenosti PÁNA – záchrancu.
- ▶ Obraz jeho Boha sa opiera o formulku milosti, a teda vyrastá z dôvery v PÁNA milostivého, spravodlivého a ľútostivého.
- ▶ Vzývanie PÁNOVHO mena sa neopiera oveľa viac o Ex 34,6–7 ako o stať Ex 3,14–15.
- ▶ Slabosť pochádzajúca z hriechu, robí človeka chudobným a núdzným – apel na ľútostivého PÁNA (5–6)
- ▶ Vyznanie lásky (v. 1) prezrádza postoj skutkov i napriek nebezpečenstvám, ktoré sa rovnajú smrti.
- ▶ NZ používa žalm kristologicky: Mt 11,25 // Ž 116,6.
- ▶ Peter v Jeruzaleme preberie tému smrti (116,3) a prenesie ju na Ježišovo zmŕtvychvstanie (Sk 2,24). Pavol sa odvoláva na žalm antropologicky („máme toho istého ducha viery“, 2Kor 4,13)

10. 6. 2013

Slovom žalmu k jubileu

*Téma: **Viera a povera***

Prednášajúci: Ján Viglaš

*Čítanie a výklad **Žalmov 127-128***

Požehnané mesto a rodina

Prednášajúci: Blažej Štrba

ZA SLOVENSKO A EURÓPU V DUCHU SV. CYRILA A METODA

(modlitba inšpirovaná encyklikou Jána Pavla II. Slavorum Apostoli)

Rozpomeň sa, milosrdný Otče, na chvíľu,
keď svätí solúnski misionári
priniesli do našich krajín svetlo evanjelia,
vďaka ktorému sme poznali a prijali teba, opravdivého Boha.
Nech všetci kresťania podľa svojho svedomia
nasledujú tvoj hlas na cestách svojho života
a dobrom prekonávajú každú nenávisť a zlo.
Trojjediný Bože, na príhovor svätých solúnskych bratov
dopraj celej Európe náboženskú kresťanskú jednotu
a bratské spoločenstvo všetkých národov.
Tebe, Bohu, všemohúcemu Otcovi, Synovi i Duchu Svätému,
zverujeme dnešnú aj budúcu Cirkev
a ďakujeme za spoločenstvo viery, nádeje a lásky.
Amen.

Kňazský seminár sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici
Banská 28, 976 32 Badín, www.xaver.sk
2012

Tachanún – *Úpenlivá prosba – o milosť*

Ž 28,2.6 (ďakovný) : „Čuj moju úpenlivú prosbu, keď volám k tebe a spínam ruky k tvojmu svätému chrámu... Nech je velebený Pán, že vyslyšal moju úpenlivú prosbu“

31,23 (dôverný): „Už som si v strachu hovoril: "Odvrhnutý som spred tvojich očí." No ty si vyslyšal moju hlasitú modlitbu, keď som volal k tebe.“

86,6: „Pane, počuj moju modlitbu, všimni si hlas mojej úpenlivej prosby.“

116,1: „Milujem Pána, lebo vypočul môj prosebný hlas..“

130,2: „Pane, počuj môj hlas. Nakloň svoj sluch k mojej úpenlivej prosbe. “

140,7: „ Pánovi hovorím: "Ty si môj Boh; čuj, Pane, hlas mojej úpenlivej prosby." “

143,1: „ Dávidov žalm. Pane, vyslyš moju modlitbu, pre svoju vernosť vypočuj moju úpenlivú prosbu, pre svoju spravodlivosť ma vyslyš.“